

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка
Гуманітарно-природничий університет ім. Я. Длугоша (м. Ченстохова Польща)
Вища школа лінгвістична (м. Ченстохова Польща)
Пряшівський університет (Словаччина)
Ніредьгазький Університет (Угорщина)

**III Міжнародна науково-практична
Інтернет-конференція**

**«МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД
СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНОГО РОЗВИТКУ
ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»**

м. Мукачєво

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Тернопільський національний педагогічний університет
ім. Володимира Гнатюка
Гуманітарно-природничий університет ім. Я. Длугоша
(м. Ченстохова Польща)
Вища школа лінгвістична (м. Ченстохова Польща)
Пряшівський університет (Словаччина)
Ніредьгазький Університет (Угорщина)

Тези доповідей
III Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

«МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД
СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНОГО РОЗВИТКУ
ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»

28 жовтня 2022 року

Мукачево 2022

УДК 338.486:91(477:4)(043.2)

М 58

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)*

Відповідальний за випуск – доктор географічних наук, доцент Смочко Н.М.

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д.психол.н., проф. (голова); Смочко Н.М. – д.геогр.н., проф. (заст.гол.), Лужанська Т.Ю. – к.геогр.н., Папп В.В. – д.е.н., проф., П'ятка Н.С. – к.е.н., доц., Кочан В.М. – к.філос.н., ст. викл.; Медвідь Л.І. – к.е.н., доц.; Цупанич О.І. – провідний фахівець кафедри.

У збірнику тез висвітлюються погляди науковців, аспірантів, магістрантів, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції. Тематика конференції охоплює наукові, освітні та практичні аспекти суспільно-географічного розвитку туристичної галузі у контексті інтегрування України в європейський економічний простір.

М 58

Міжнародний та національний досвід суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції / ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол.) та ін. – Мукачево: МДУ, 2022.– 125 с.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей. Погляди редколегії не завжди збігаються з позиціями авторів.

© Мукачівський державний університет, 2022

ЗМІСТ

1. ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ІНФРАСТРУКТУРА ТУРИЗМУ	5
Shevchuk S. Regional model of recreational land USA	5
Заставецька Л., Заставецький Т., Таранова Н., Семеген О. Перспективи розвитку похмурого туризму у західному регіоні України.....	8
Лужанська Т., Зийнич В. Оцінка антропогенних ландшафтних комплексів.....	10
Питуляк М., Войціх Д. Рекреаційно-туристичний потенціал Чортківської ОТГ Тернопільської області.....	14
Питуляк М., Гуляйгородський В. Бальнеологічні ресурси Львівської області та їх використання.....	17
П'ятка Н., Лелик В., Оцінка водного режиму та гідроенергетичного потенціалу басейну р. Тиса.....	19
П'ятка Н., Терпай Г. Природоохоронна діяльність в басейнах малих річок Українських Карпат.....	21
Товт А., Товт К. Рекреаційно-туристичний потенціал Великоберезької сільської територіальної громади.....	23
Шуканова А., Дядченко Ю. Музеї при закладах освіти як осередки виховної роботи та об'єкти туристичного інтересу.....	26
2. СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ МОДЕЛІ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ РЕГІОНУ	28
Горват М., П'ятка Н. Еколого-економічні аспекти природокористування на прикордонних територіях України.....	28
Колотуха О. Еволюція поглядів на територіальну рекреаційну систему: від базової моделі до сучасних підходів.....	30
Лужанська Т., Сьомак В., Туряниця А. Роль міжсистемного аналізу в конструктивно-географічному прогнозуванні	33
Мальська М., Зінько Ю., Горішевський П. Сільські гостинні садиби і національні парки Карпатського регіону України в період пандемії: рекреаційно-туристичний аспект.....	36
Машіка Г., Текелій Д. Шляхи формування інвестиційного середовища в Карпатському туристичному регіоні	38
П'ятка Н., Шекура В. Еколого-економічні механізми природокористування України в умовах сучасних викликів.....	40
П'ятка Н., Шекура І. Еколого-економічні проблеми природокористування у лісовому господарстві Карпатського регіону.....	43
Смочко М., Соцька І., Магаль Р. Медико-географічне районування території України: теоретичний аспект.....	45
Стець А., Лужанська Т., Хлуд О. Роль «зеленої економіки» у суспільному житті суспільства.....	47

УДК 338.482

Мирослава ПИТУЛЯК

кандидат географічних наук, доцент

myroslava.pytuliak@gmail.com

Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка,

м. Тернопіль

Денис ВОЙЦІХ

Магістрант географічного факультету

Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м.

Тернопіль

РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЧОРТКІВСЬКОЇ ОТГ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Чортківська ОТГ має достатньо високий потенціал для розвитку рекреації та туризму.

Метою дослідження є структура та особливості використання рекреаційного потенціалу Чортківської ОТГ.

Бейдик О.О тлумачить рекреаційні ресурси як об'єкти і явища природного, природно-антропогенного, соціально-економічного походження, що використовуються для туризму, лікування, оздоровлення та впливають на територіальну організацію рекреаційної діяльності, формування рекреаційних районів (центрів), спеціалізацію та економічну ефективність.

«Рекреація – відновлення, відтворення фізичних і духовних сил, витрачених людиною в процесі трудової, навчальної та побутової діяльності. У вузькому розумінні – різноманітні види людської діяльності у вільних час, спрямовані на відновлення сил і задоволення широкого кола особистих і соціальних потреб» [4, с.12].

Саме туризм у сучасному світі сприймається як головна форма рекреаційної діяльності, перетворившись на потужну самостійну галузь нематеріального виробництва, яка задовольняє рекреаційні потреби. Це пов'язано в першу чергу з значним зростанням доходів населення, розвитком загальноосвітнього рівня людей, розвитком транспортного сполучення.

Поняття «туристичні ресурси» і «рекреаційні ресурси» використовують як синоніми, оскільки туризм є формою рекреаційної діяльності.

У Законі України «Про туризм» дано визначення, що «... туристичні ресурси – це сукупність природно-кліматичних, оздоровчих, історико-культурних, пізнавальних та соціально-побутових ресурсів відповідної території, які задовольняють різноманітні потреби туриста. Тобто, туристичними ресурсами України є пропонувані або такі, що можуть пропонуватися, туристичні пропозиції на основі та з використанням об'єктів державної, комунальної чи приватної власності» [1].

Мальська М.П., Худо В.В. пропонують таке визначення туристичних ресурсів: «...туристичні ресурси – це природно-кліматичні, соціокультурні, історичні, архітектурні й археологічні, наукові і промислові, видовищні, культові

та інші об'єкти або явища, спроможні задовольнити потреби людини в процесі туристичної діяльності» [3, с. 210].

Чортківська ОТГ розташована на Західно-Подільському плато в межах Тернопільської структурно-пластової рівнини на висоті 262 м над рівнем моря. Для рельєфу міста характерні хвилясті балочні рівнини, розчленовані ярами. Сприятливий клімат, водні ландшафти рік та ставків, лісові масиви сприяють розвитку різних видів рекреації та туризму.

Особливо актуальним є використання лісів у рекреаційних цілях. Тому благоустрій лісів є якісно новим аспектом робіт у лісовому господарстві. Останнім часом набуває популярності оздоровча та культурно-естетична функція лісів. Цю функцію виконують рекреаційно-оздоровчі ліси та ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення. Таким чином, дослідження рекреаційного лісокористування в Чортківській ОТГ є актуальним.

Ліси в Чортківській ОТГ залежно від основних виконуваних ними функцій поділяються на такі категорії: ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення; рекреаційно-оздоровчі ліси; захисні ліси; експлуатаційні ліси. На території Чортківської ОТГ найбільшу частину займає Білецьке лісництво (2657 га). Загальна площа лісництва складає 4074,5 га в т.ч. покрита лісом 3745 га, що становить 91,9%. З них в природно заповідному фонді 339,03 га: загальнозоологічний заказник місцевого значення «Звіринець Білецький» площею 309 га; лісовий заказник місцевого значення «Резерват клонів дуба».

На території Чортківської ОТГ знаходиться велика кількість історико-культурних туристичних ресурсів, які представлені різними пам'ятками архітектури, сакральними, замковими та музейними ресурсами, археологічними знахідками та подієвими ресурсами. Такі ресурси дають перспективу розвивати багато різних видів туризму: замковий, пізнавальний, фестивальний, сентиментальний, етнічний, релігійний, сільський зелений туризм та інші.

До популярного туристичного об'єкту належить замок. Один з таких Чортківський замок, який має досить нестандартне розташування, адже розташований під горою Вигнанка на березі річки Серет на Тернопільщині. Це і стало причиною численних поразок в обороні твердині. Замок звели в 1610 році за сприяння шляхтича Станіслава Гольського на місці попередніх дерев'яних укріплень. Перші дерев'яні укріплення в Чорткові звів наприкінці XIV ст. перший його власник Єжи Чортковський. Реконструювавши старі укріплення, Гольський звів у замковому дворі ренесансний палац з аркадними галереями. Саме тому Чортківський замок ще називають замком Гольських.

Білецький замок – втрачена оборонна споруда в селі Біла Чортківської ОТГ. Залишки замку виявлено археологом Володимиром Добрянським восени 2007 року. Замчище внесено до Переліку щойно виявлених об'єктів культурної спадщини. На сьогоднішній час це єдина досі вціліла та добре збережена одношарова фортифікаційна пам'ятка XIV ст. на Західному Поділлі і має важливе значення для подальших археологічних досліджень

Чортків – місто з яскраво вираженою центральною частиною, де збереглися архітектурні та історичні пам'ятки. Окрасою міста є архітектурні споруди XVI - XXI століття.

Історико-архітектурні ресурси ОТГ представлені пам'ятками містобудування та архітектури національного значення міста Чорткова: церква Вознесіння (дерев'яна), 1717 р., Успенська церква (дерев'яна), 1635 р., дзвіниця Успенської церкви, XVII ст., замок Гольських (мурований), 1610 р.

Окрім того, у центральній частині міста нараховується 80 будівель, що мають статус пам'ятки архітектури місцевого значення. Серед них – костел святого Станіслава (1610 р., перебудований у 1914 р.), синагога головна (початок XVIII ст.), синагога нова (поч. XX ст.), монастир ордену сестер милосердя (XIX ст.), гімназія «Рідна школа» (поч. XX ст.), торгові ряди (XIX ст.), аптека (поч. XX ст.), годинникова вежа (поч. XX ст.), міська ратуша (поч. XX ст.), та багато інших історичних об'єктів.

Регіон дослідження має багаті ресурси для розвитку рекреаційно-туристичного комплексу. Серед них виділяють природні, історико-культурні, соціально-економічні та інші. За умови їх раціонального використання в регіоні можуть розвиватися різні види рекреаційної діяльності. Тому на сучасному етапі є визначення найбільш оптимальних напрямків розвитку рекреаційної діяльності на основі раціонального використання рекреаційно-туристичного потенціалу.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про туризм» Відомості Верховної Ради. 2004. №13. с.180., ст. 2.
2. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. К.: ВПЦ «Київський у-нт», 2001. 395 с.
3. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 272 с.
4. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.
5. Чортківська міська рада. URL: <https://www.chortkivmr.gov.ua>
6. Чортківська ОТГ. URL: <https://uk.wikipedia.org>